

Bildande av naturreservatet Västra Näsnabben i Sölvesborgs kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Naturreservatets namn ska vara **Västra Näsnabben**

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Västra Näsnabben
Objektnummer	10-02-115
Kommun	Sölvesborg
Socken	Mjällby
Lägesbeskrivning	På Listerlandet, 4,5 km S om kyrkan i Sölvesborg fågelvägen, ca 1 mil landvägen.
Kartblad Index 5 km	3E2e Sölvesborg
Naturgeografisk region	7, Skånes sediment- och horstområde
Kulturgeografisk region	Sydsvenska odlingsbygderna
Natura 2000-område	SE0410155 Näsnabbarna (del av)
Fastigheter	Siretorp 7:2
Markägarkategori	Privat
Servitut	-
Samfälligheter	-
Nyttjanderätter	Inga kända
Areal	10,4 ha
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara, vidareutveckla, vårda och bitvis återställa biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer, som öppna och trädklädda betesmarker på en karaktäristisk listerländsk udde med långvarig beteshävd. Områdets prioriterade naturmiljöer och Natura 2000-naturtyper ska bevaras i gynnsamt tillstånd. Udden ska hysa gynnsamma strukturer, funktioner och livsmiljöer för prioriterade och andra skyddsvärda arter knutna till beteshävd. Syftet är också att naturreservatet, inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer, ska vara tillgängligt och besöksvärt för allmänheten samt inbjuda till rika natur- och kulturmiljöupplevelser.

Syftet ska uppnås genom att betesmarken hävdas med naturvårdsinriktad betesdrift. Vissa riktade åtgärder kan behövas i naturreservatets marker, framförallt röjning av igenväxningsvegetation i den igenväxande hagmarksdelen. Åtgärder vidtas även för att underlätta allmänhetens friluftsliv i området samt informera besökare om områdets naturvärden och kulturpräglade landskap. Åtgärder i området får inte missgynna de höga naturvärden och prioriterade bevarandevärden som redan finns i naturreservatet.

Beskrivning av området

Västra Näsabben är en flack udde, som höjer sig några få meter över havet, på södra Listerlandet i västra Blekinge. Udden har varit ett populärt strövområde för närboende, men flera års igenväxning har gjort området alltmer svårtillgängligt. Området kan nå antingen från Sandviken via Östra Näsabben eller från hamnen i Västra Näs.

Områdets kritberggrund överlagras av mäktiga moränavlagringar, som lokalt är kalkrika i ytan och som givit upphov till en artrik och delvis kalkberoende flora. Inom området finns dels glaciala jordarter i form av sandig-moig morän, och dels postglaciala jordarter i form av sand (svallad sand finns innanför Lillevik).

På Västra Näsabben finns mycket höga naturvärden knutna till den nu igenväxande betesmarken (7,9 ha) som annars har lång hävdkontinuitet. En stenmur (fägata) avgränsar hagmarken i norr. I områdets nordöstra del ingår även en åker (2,5 ha) som under senare år använts som betesmark. Strandzonen runt nabben är relativt stenig, med små inslag av havssträndängsvegetation och driftvallar med ilandflutna alger. Inom området finns värn från Per-Albinlinjen.

I fältskiktet finns ett 10-tal rödlistade hävdberoende arter. Bland dessa märks framförallt luddfingerört, busktörne, backsippa samt svamparna scharlakansvaxskivling och blåroding. Dessutom finns, eller fanns tidigare, rika förekomster av orkidéerna Sankt Pers nycklar och göknycklar. Det täta buskskiktet domineras av slån och hagtorn, med inslag av apel, en och berberis. Trädskiktet är relativt ungt, men innehåller enstaka äldre vidkroniga träd av främst ek.

Skälen för beslutet

Hagmarken liksom de små inslagen av havssträndäng är prioriterade naturmiljöer, liksom områdets Natura 2000-naturtyp *kalkgräsmarker*. I betesmarken finns prioriterade strukturer och funktioner som gamla ädellövträd samt blommande och bärande träd och buskar. Dessutom finns naturliga vattenståndsfuktuationer längs stränderna. Arterna luddfingerört och scharlakansvaxskivling är prioriterade, liksom livsmiljöerna för ett flertal andra rödlistade och/eller typiska arter knutna till naturreservatets prioriterade

naturtyper. Uddens naturvärden, naturskönhet, potential som strövområde och kulturpräglade landskap gör det även till ett mycket intressant besöksområde.

Ett konkret hot mot naturvärden i området, som kan påverkas inom ramen för naturreservatets föreskrifter och skötsel, är den igenväxning av betesmarken som skett till följd av svag eller utebliven beteshävd under en följd av år. Detta ska åtgärdas genom att igenväxningsvegetation röjs bort, beteshävderna återupptas och igenväxningsvegetation även fortsättningsvis röjs kontinuerligt. Potentiella hot, som inte är aktuella vid tidpunkten för bildandet av naturreservatet, är till exempel felaktigt betestryck och skadligt markslitage i betesmarken.

Naturreservatet ingår i Natura 2000-området Näsnabbarna (SE0410155). Västra Näsnabbens naturreservat ligger inom område för riksintresse för naturvård (Listerlandet-Hanö NK4) och friluftsliv (Listerlandet-Hanö FK2).

Bildandet av naturreservatet Västra Näsnabben bidrar till att uppfylla miljömålen *Ett rikt odlingslandskap*, *God bebyggd miljö* och *Ett rikt växt- och djurliv*.

Naturreservatet bidrar även till att uppfylla friluftsmålen *Tillgång till natur för friluftsliv* och *Attraktiv tätortsnära natur*.

Bildandet av naturreservatet stärker den gröna infrastrukturen (som innebär ett funktionellt ekologiskt nätverk), främst med avseende på naturbetesmarker. Nätverket bidrar till att bevara biologisk mångfald samtidigt som tillgången till ekosystemtjänster som tätortsnära natur för rekreation och friluftsliv tryggas vilket i sin tur genererar bättre hälsa och välbefinnande i samhället.

Genom detta beslut ges goda förutsättningar att ta ett helhetsgrepp över området för att bevara, vidareutveckla, vårda och lyfta fram Västra Näsnabbens biologiska bevarandevärden samt dess värden för det rörliga friluftslivet.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara, vidareutveckla, vårda och bitvis återställa biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer samt i viss mån återskapa värdefulla livsmiljöer för skyddsvärda arter och att tillgodose områden för friluftslivet avsätts det angivna området som naturreservat.

Reservatsföreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken föreskriver länsstyrelsen följande:

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark och vattenområde inom reservatet.

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. vidta åtgärder som förändrar områdets topografi, hydrologi eller ytförhållanden såsom att spränga, gräva, schakta, dränera, utfylla, tippa, muddra, valla in eller anordna upplag,
2. uppföra byggnad, mast, antenn, luft- eller markledning, eller annan anläggning,
3. plöja, harva eller bedriva åkerbruk,
4. skada stenmur eller andra kulturhistoriska lämningar,
5. röja, gallra, avverka, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,

6. tillföra växtnäringsämne (exempelvis handelsgödsel, stallgödsel, slam eller annat organiskt avfall), jordförbättringsmedel eller kalk,
7. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
8. använda parasitbekämpningsmedel till betesdjur, i form som är skadlig för insekter när den utsöndras med spillningen.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

9. tillskottsutfodra betesdjur eller stödufodra vilda djur. Det är tillåtet att utan särskilt tillstånd ställa ut någon enstaka bal halm, hö eller liknande per betesfälla i samband med vårbetessläpp och höstinstallning, under förutsättning att den placeras på lämplig plats ut naturvårdessynpunkt,
10. hålla djur i betesfällorna under perioden 1 december – 31 mars,
11. plantera eller så träd, buskar eller andra växter.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter som ingår i reservatet

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet. Angivna åtgärder avser hela reservatet om inget annat anges (för utpekade områden se bilaga 2).

1. Utmärkning av reservatet och att informationstavlor om reservatet och intressanta/värdefulla objekt sätts upp och underhålls.
2. Istandsättning och underhåll av stigar/vandringsleder, stängselgenomgångar/-övergångar, rastplatser och andra liknande anläggningar eller anordningar för friluftslivet.
3. Röjningar och riktade avverkningar i gräsmarks-, busk- eller lövträdsvegetation, i syfte att bevara, vårda och utveckla prioriterade naturmiljöer/naturtyper, den biologiska mångfalden, kulturhistoriskt präglad vegetation och miljöer/lämningar samt fornlämningar, eller för att avvärja skador på anläggningar/anordningar eller motverka olägenhet för intilliggande fastigheter.
4. Stängsling och stängselunderhåll.
5. Årlig naturvårdsinriktad betesdrift i hela reservatsområdet (hagmark och betad åker).
6. Undersökningar av djur- och växtliv samt av mark- och vattenförhållanden.
7. Uppföljning av områdets skötsel, och miljöövervakning.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken, om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. skada mark, förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning,
2. skada stenmurar eller andra kulturhistoriska lämningar,
3. otillbörligt störa djurlivet,
4. skada levande eller döda träd och buskar, eller vegetation i övrigt, bortföra eller elda död ved,
5. plantera in, så eller sprida växter, djur, svampar eller andra organismer,
6. medföra okopplad hund annat än vid vallning av boskap eller vid jakt,
7. rida eller cykla,
8. tälta mer än ett dygn,

9. förtöja eller lägga upp båt eller annan vattenfarkost mer än ett dygn,
10. göra upp eld annat än på särskilt iordningställd grillplats,
11. fånga eller insamla växter, svampar eller djur på sådant sätt att deras biotoper eller reproduktionsmiljöer skadas eller förstörs.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

12. bedriva vetenskaplig forskning som omfattar provtagning, markering, fällfångst, installation av utrustning eller någon form av åverkan på växt- eller djurliv,
13. nyttja området för tävling, lägerverksamhet eller övning,
14. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt, snitsel, inskrift eller därmed jämförlig anordning, annat än tillfälligt (högst en vecka) i samband med jakt eller i samband med organiserad friluftsverksamhet.

Föreskrifter under A och C skall inte utgöra hinder för

- utövande av nyttjanderätter och servitut eller underhåll och reparationer av befintliga anläggningar enligt gällande servitut och nyttjanderätter.
- förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut (se punkt B ovan).

Upplysningar

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för reservatet är bl.a:

- 7 kap. 28 a-b §§ miljöbalken med krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område,
- strandskyddsbestämmelserna i 7 kap. miljöbalken,
- föreskrifterna i kulturmiljölagen (1988:950),
- biotopskyddsområde enligt 7 kap. 11 § miljöbalken, gällande lätt igenkännbara områden av ett visst slag i landet, som alléer, källor med omgivande våtmarker i jordbruksmark, odlingsrösen i jordbruksmark, pilevallar, småvatten och våtmarker i jordbruksmark, stenmurar i jordbruksmark samt åkerholmar,
- terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- jaktförordningen (1987:905).

Avvägning mellan allmänna och enskilda intressen

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken har länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer länsstyrelsen att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsrässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivning.

Fastställelse av skötselplan

Skötselplan kommer att tas fram och fastställas i samband med den utökning av reservatet som planeras inom kort.

Ärendets beredning

Näsnabbarnas unika flora och stora naturvärden har varit kända mycket länge. Flera års svag beteshävd och ökande igenväxning på Västra Näsnabben gjorde att länsstyrelsen 2006 tog upp frågan om naturreservat för denna del (Siretorp 7:2) med fastighetsägaren. En mindre del med gammal åkermark och utan naturvärden i nordväst togs bort från reservatsförslaget och Natura 2000-området efter önskemål från fastighetsägaren. Området värderades för både köp och intrångsersättning. Under de år som gått har förhandlingsförsök gjorts om såväl köp av området som tecknande av naturvårdsavtal, utan att någon överenskommelse har kunnat nås. Samtidigt har igenväxningen accelererat, och naturvärdena alltmer skadats.

Länsstyrelsen tog 2016 fram ett förslag till beslut naturreservatet. Förslaget skickades på remiss under sommaren samma år, och dessutom kungjordes remissen i Post och Inrikes Tidningar. Ingen hade några invändningar mot förslaget. I slutet av 2016 bytte den berörda fastigheten ägare, vilken också fick reservatsförslaget för yttrande. Förhandlingen om köp av området har fortsatt med den nye ägaren, med målet att en uppgörelse ska bli klar i början av 2018.

Skötselplan kommer att tas fram i ett senare skede. Ett framtida och slutgiltigt naturreservat bör även omfatta Östra Näsnabben.

Beslutets giltighet

Detta beslut gäller den dag det vunnit laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i länets författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljö- och energidepartementet, inom tre veckor från den dag kungörelse om beslutet varit införd i ortstidning.

Deltagande

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Sten Nordin.

I beslutet deltog även länsjurist Mediha Güven, antikvarie Magnus Petersson, och områdesskyddssamordnare Åke Widgren, den sistnämnde som föredragande.

Sten Nordin

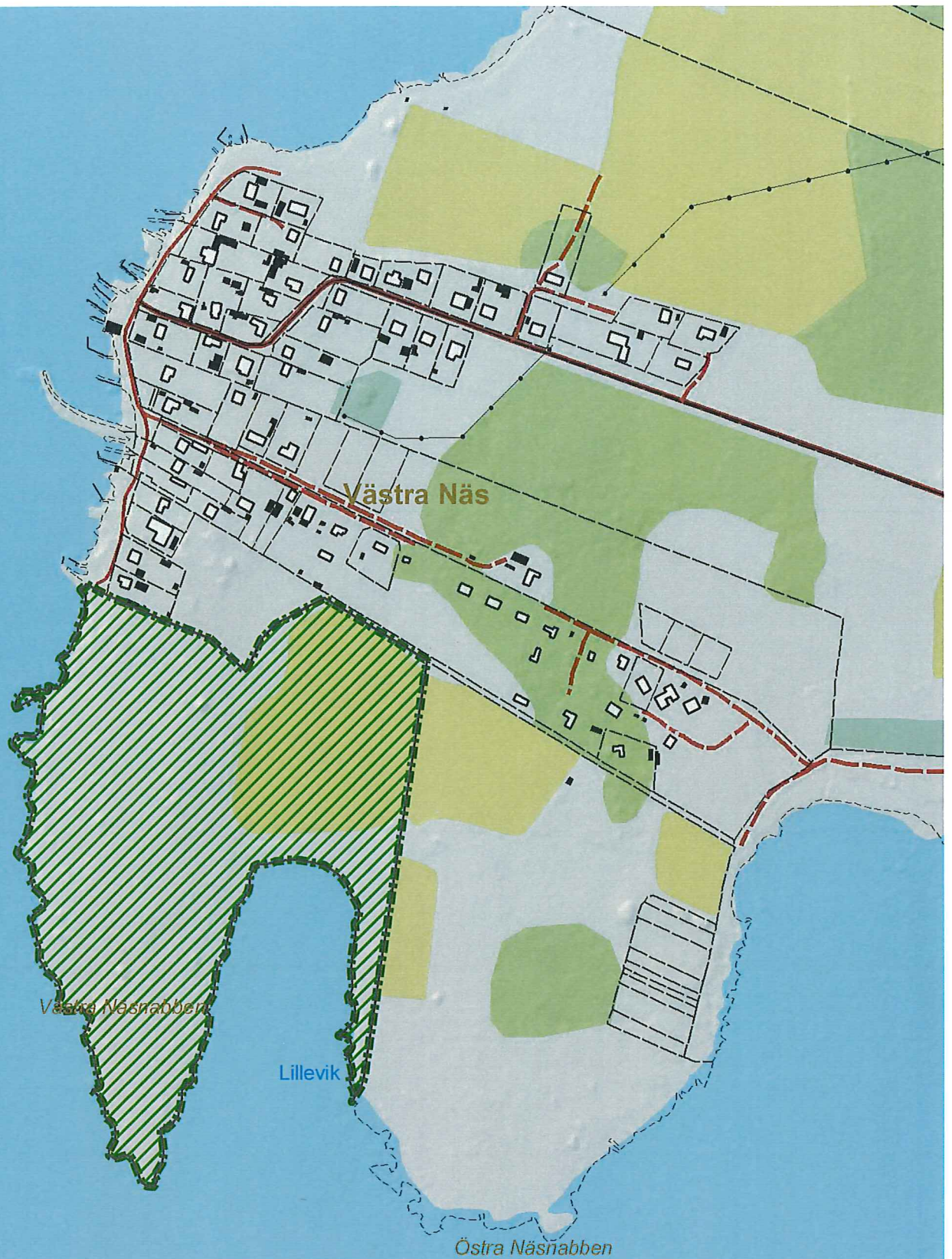

Åke Widgren

Kungöres i länets författningssamling och ortstidning.

Bilagor:

1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Karta med B-föreskriftsområden
3. Hur man överklagar

Teckenförklaring

 V Näsudden (planerat naturreservat inom Siretorp 7:2)

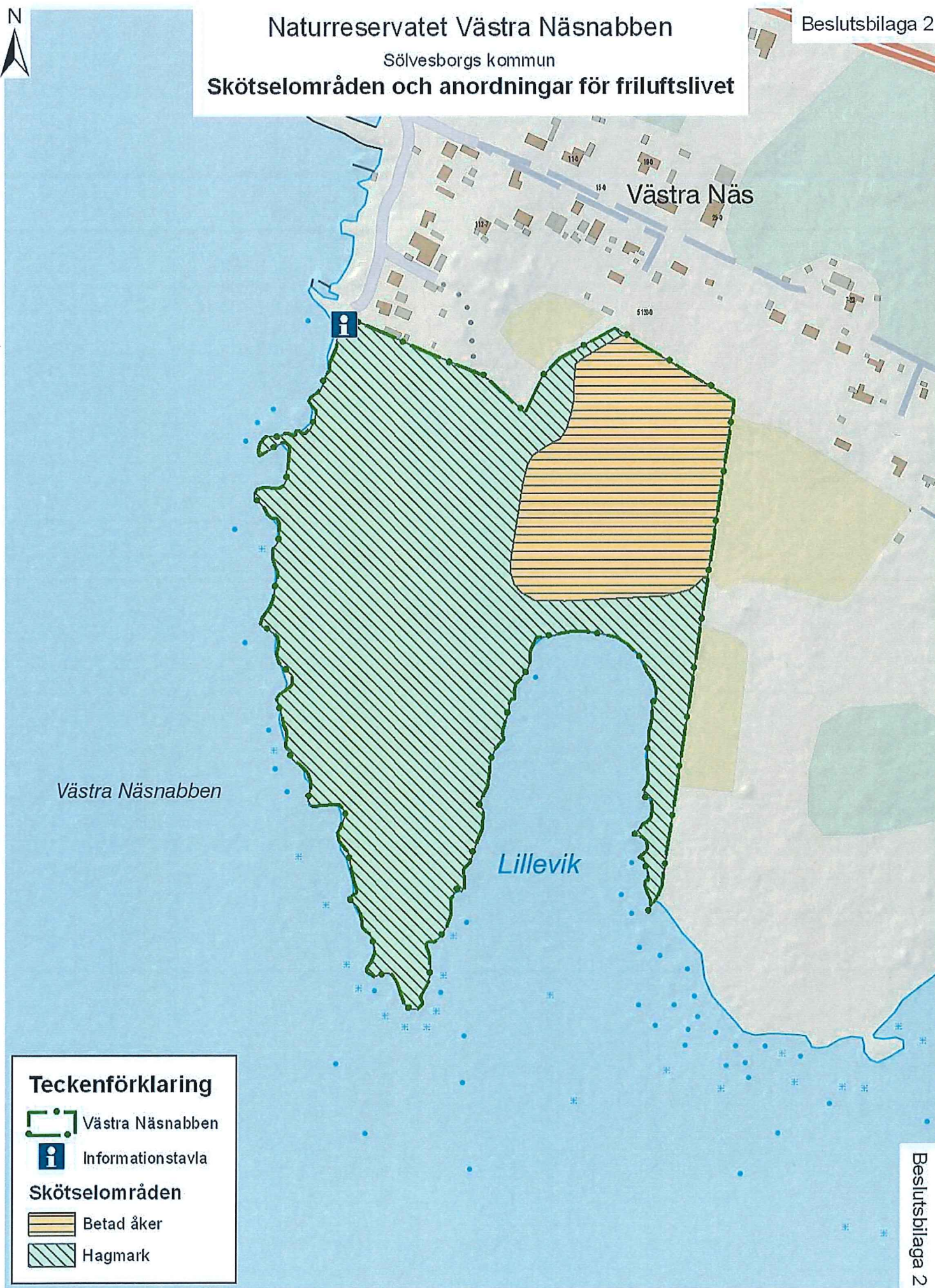
© Länsstyrelsen Blekinge län © Lantmäteriet

Naturreservatet Västra Näsnabben
Sölvesborgs kommun
Skötselområden och anordningar för friluftslivet

Beslutsbilaga 2

Beslutsbilaga 2